

APSTIPRINĀTS
ar Izglītības un zinātnes ministrijas
2004.gada 20. aprīļa
rīkojumu Nr. 241

PROFESIJAS STANDARTS

Reģistrācijas numurs PS 0254

Profesija

Ekonomists

Kvalifikācijas līmenis

5

Nodarbinātības apraksts

Ekonomists var veikt darbus, kas saistīti ar ekonomisko procesu un sasniegto rezultātu analīzi gan mikrolīmenī, gan makrolīmenī, problēmas apzināšanu, mērķu formulēšanu, to sasniegšanas ceļu prognozēšanu, plānošanu, īstenošanu.

Ekonomists var ieņemt amatus valsts un pašvaldību institūcijās, iestādēs, komercsabiedrībās, nevalstiskajās, starptautiskajās un pārnacionālajās organizācijās.

Pienākumi un uzdevumi

Pienākumi	Uzdevumi
1. Veikt iekšējās un ārējās vides izpēti.	1.1. Pētīt dažādas ekonomiskās problēmas - makroekonomiskos procesus, naudas apgrozību, ražošanas veidus un tirgvedību, nacionālās un starptautiskās tirdzniecības tendences, valūtas finansiālo politiku un cenu politiku, nodarbinātību, darba ražīgumu un samaksu, ražošanas izdevumus, kā arī konsultēt šajos jautājumos.
2. Formulēt ekonomiskās darbības mērķus.	2.1. Vākt, analizēt un interpretēt ekonomikas datus, izmantojot ekonomikas teorijas, kā arī dažādas statistikas un citas metodes.
3. Noteikt mērķu sasniegšanas ceļus.	3.1. Noteikt mērķa sasniegšanas alternatīvos variantus, veikt to salīdzināšanu un izvērtēšanu.
4. Prognozēt un plānot ekonomisko darbību kopumā un atsevišķus tās posmus.	4.1. Konsultēt ekonomiskās politikas un darbības izvēles jautājumos, ņemot vērā iepriekšējos, esošos un sagaidāmos ekonomiskos faktorus un tendences.
5. Vadīt procesus un resursus ar mērķi nodrošināt to efektīvu izmantošanu.	5.1. Veikt zinātniskās pētniecības darbu, attīstot ekonomiskās teorijas, koncepcijas un metodikas, ko izmanto, nosakot un analizējot nacionālo un starptautisko ekonomisko resursu efektīvu izmantošanu.
6. Veikt ekonomiskās darbības procesu un rezultātu analīzi.	6.1. Lietot zināšanas, veidojot ekonomisko politiku, risinot pašreizējās un nākotnes ekonomiskās problēmas un sniedzot konsultācijas.

Īpašie faktori, kas raksturo darba vidi

- Vides mainīguma noteikta nepieciešamība paredzēt izmaiņas, reaģēt, pielāgoties un ietekmēt tās.
- Nevienmērīgs darba ritms – iekšējās un ārējās vides izmaiņu rezultātā ir vērojami atsevišķi ļoti intensīva darba periodi.
- Darbs tiek veikts gan individuāli, gan strādājot komandā.
- Darbs saistās ar liela apjoma informācijas uztveri.
- Darbība aizvien pieaugošā mērā iekļaujas globālajā ekonomiskajā telpā, kas saistās ar plašu starptautisku saskarsmi.

Īpašas prasības uzdevumu veikšanai

- Spēja izdarīt vispārinātus abstraktus spriedumus no konkrētu fakti kopuma un spēja pielāgot šos vispārinātos secinājumus konkrētu fakti izskaidrošanai.

Prasmes

Kopīgās prasmes nozarē	Specifiskās prasmes profesijā	Vispārējās prasmes un spējas
<ul style="list-style-type: none"> • Izprast grāmatvedības operācijas. • Orientēties banku un finansu sektora darbībā un nodokļu 	<ul style="list-style-type: none"> • Izmantot ekonomikas teorijas atzinumus konkrētu fakti vērtēšanā un analīzē. 	<ul style="list-style-type: none"> • Lietot modernās informācijas tehnoloģijas. • Formulēt problēmas, dot uzdevuma nostādni.

<p>sistēmā.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Izprast likumdošanas procesu un tā ietekmi uz ekonomiku. • Novērtēt situāciju tirgū un pielāgot uzņēmējdarbību atbilstoši tirgus prasībām. • Izprast uzņēmējdarbības ietekmi uz vidi īsā un ilgā laika posmā. • Pārzināt lēmumu pieņemšanas metodes. • Izprast sabiedrībā notiekošos procesus un to ietekmi uz sociāli ekonomisko vidi. 	<ul style="list-style-type: none"> • Izvērtēt un salīdzināt ekonomiskās darbības alternatīvas, novērtēt to iespējamās sekas. • Novērtēt uzņēmējdarbības vidi un tās iespējamās izmaiņas. • Izprast ekonomiskās darbības uzskaiti un kontroli. • Veikt ekonomisko un finanšu analīzi. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ievērot ētiskos aspektus mērķu formulēšanā un to sasniegšanā. • Izmantot secinājumu veidošanas loģiskās metodes. • Izmantot saskarsmes prasmes un valodu zināšanas. • Izmantot atbilstošas vadības metodes un formas. • Sagatavot un sniegt prezentācijas.
---	--	--

Zināšanas

Zināšanas	Zināšanu līmenis		
	Priekšstats	Izpratne	Pielietošana
Mikroekonomika			
Makroekonomika			
Ekonomiskā prognozēšana			
Ekonomiskā analīze un plānošana			
Uzņēmējdarbības ekonomika			
Finanses			
Grāmatvedība			
Tirgzinības			
Informācijas tehnoloģijas			
Vadības zinības			
Kvalitātes vadība			
Pētnieciskā darba metodoloģija			
Svešvaloda			
Nodokļu un nodevu sistēmas			
Vides ekonomika			
Statistika			
Tiesību zinības			
Starptautiskie ekonomiskie sakari			
Nozares tehnoloģijas			
Innovācijas			
Darba un civilā aizsardzība			
Lietišķā komunikācija			
Socioloģija			

Profesijas standarta izstrādes darba grupas sastāvs:

- Arbidāne Iluta Rēzeknes augstskola, Ekonomikas fakultāte, dekāne;
- Brīvers Ivars Banku augstskola, maģistrantūras vadītājs;
- Didenko Konstantīns Rīgas Tehniskā universitāte, Inženierekonomikas fakultāte, dekāns;
- Jaunzeme Ieva Latvijas Darba devēju konfederācija, ģenerāldirektore;
- Kudinska Marina Latvijas Universitāte, Ekonomikas un vadības fakultāte, Finanšu institūts, profesionālās studiju programmas direktore;

- Ķipsna Jānis Rīgas Tehniskās universitāte, Inženierekonomikas fakultāte, Uzņēmējdarbības vadīšanas profesora grupas vadītājs;
- Paupa Vilma LR Grāmatvežu asociācija, prezidente;
- Šenfelde Maija Rīgas Tehniskā universitāte, Inženierekonomikas fakultāte, dekāna vietniece;
- Vītiņa Anda Latvijas Lauksaimniecības universitāte, Ekonomikas fakultāte, dekāne.

Konsultanti:

- Iraida Mlijevskā - AS „Ditton PR” personāla daļas vadītāja;
- Vladislavs Siņavskis - AS „Rebir” personāla daļas vadītājs.

Profesijas standarta eksperti:

- K.Gerhards, LR Ekonomikas ministrija, valsts sekretārs;
- R.Karnīte, BO SIA Latvijas ZA Ekonomikas institūts, direktore.